

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Kostarická republika - Kostarika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Kostarika svojou rozlohou i počtom obyvateľov patrí medzi malé krajiny. Na základe makroekonomických údajov však patrí medzi vyspelé latinskoamerické krajiny, najmä v regióne Strednej Ameriky. Kostarika patrila dlhé roky medzi atraktívne destinácie nielen pre turistov, ale aj zahraničných investorov. Politická stabilita, pomerne kvalitná úroveň školstva, zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia vytvárali dobré podmienky pre rozvoj demokracie. V posledných rokoch začala krajina svoje privilegované postavenie strácať na úkor Panamy, aj v dôsledku nárastu byrokratického aparátu, ktorý spolu s vplyvom štátneho monopolu v ekonomike bráni hlbším štrukturálnym zmenám a jej modernizácii. Vláda sa preto rozhodla novou koncepciou podporiť cestovný ruch, ktorý sa stáva jedným z najdynamickejších odvetví ekonomiky. Kostarické hospodárstvo je vo veľkej miere závislé na turizme, poľnohospodárstve a exporte elektroniky. Kostarika najmä vďaka otvorenosti svojej ekonomiky, jej proexportnému zameraniu, postupnej liberalizácii obchodu a zahraničným investíciám dosahuje stabilný hospodársky rast, ktorý je v posledných desaťročiach nad priemerom Strednej aj Latinskej Ameriky.

- Objem hospodárstva v roku 2013 dosiahol 49,62 mld. USD. Kostarika má po Paname 2. najväčšie HDP na obyvateľa, ktoré v minulom roku bolo 13 430 USD. Rast HDP dosiahol svoj vrchol v roku 2006 na úrovni 8,8 %. V roku 2009 v dôsledku globálnej finančnej krízy ekonomika krajiny zaznamenala pokles o 1,3%. Došlo k navýšeniu vládnych výdavkov čo pomohlo k zotaveniu ekonomiky, ktorá v roku 2010 dosiahla 5,0 % a v roku 2011 rast na úrovni 4,4 %. V roku 2012 to bolo 5,1 % HDP a v minulom roku 3,4 %. Súčasnú odhadujú predpokladajú rast HDP medzi 4,3 % až 4,1%. Hlavnými faktormi vývoja budú súkromná spotreba a domáce investície. Na tvorbe HDP sa najviac podieľal sektor služieb (72,4%), ďalej priemysel (21,5%) a poľnohospodárstvo (6,1%).
- Inflácia v prvom polroku 2014 mierne rastie a kumulatívne dosahuje 5,49 %, ku koncu roka 2013 dosiahla jednu z najnižších hodnôt 3,26 %. Index spotrebiteľských cien je na úrovni 170,72 CPI.
- Nezamestnanosť v II.Q 2014 mierne klesla a dosahuje 9 % aktívneho obyvateľstva, v I.Q 2014 to bolo 9,7 %. V neformálnej ekonomike pracuje zhruba 40% obyvateľstva.
- Minimálna mzda v Kostarike je stanovená pre každý sektor samostatne, dosahuje od 9 321 až 12 176 CRC (18 až 23 USD) na deň.
- V roku 2014 sa očakáva deficit bežného účtu platobnej bilancie vo výške 5% okolo 2,5 mld. USD, hodnota medzinárodných devízových rezerv v roku 2013 narástla a dosahuje 7,33 mld. USD.

- Rating krajiny podľa agentúry Moody's je Baa3 so stabilným výhľadom, podľa S&P dosahuje stupňa BB so stabilným výhľadom a Fitch hodnotí CR ako BB+ so stabilným výhľadom.
- V roku 2014 sa očakáva deficit bežného účtu platobnej bilancie vo výške 5% okolo 2,5 mld. USD, hodnota medzinárodných devízových rezerv v roku 2014 dosahuje 7,22 mld. USD.
- Deficit verejných financií v I.Q 2014 dosahuje 1,5% HDP. Celkový verejný dlh Kostariky v II.Q 2014 dosiahol 26,67 mld. USD, čo predstavuje medziročný nárast o 3 % a je ekvivalentom 55,4 % HDP. Zahraničný dlh dosahuje 6,68 mld. USD, 24,13 % z celkového verejného dlhu.
- 20,3% obyvateľov Kostariky žije pod hranicou chudoby (5 USD/deň).

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

V Kostarike patrí k najdôležitejším priemyslovým odvetviam hlavne montážny priemysel (tzv. *maquila* – predovšetkým výroba oblečenia na export), priemysel spracovania ropy, chemický priemysel (výroba plastov, umelých hnojív), stavebný, farmaceutický, textilný a potravinársky priemysel. Ťažobný priemysel je veľmi obmedzený kvôli ochrane životného prostredia. Stavebný sektor zaznamenal dynamický rast hlavne v rokoch 1997 - 99, kedy do krajiny plynul najväčší objem zahraničných investícií. Poľnohospodárstvo zostáva jedným z rozhodujúcich odvetví kostarickej ekonomiky s prevládajúcim podielom monokultúr hlavne kávy, banánov a taktiež cukru. Z celkovej rozlohy je obrábaných zhruba 23% pôdy, 26% tvoria lesy a 44% pastviny, zostávajúce pôda je neúrodná. Dôležitým poľnohospodárskym odvetvím je živočíšna produkcia a výroba mlieka. V posledných 4 rokoch sa úspešne rozvíja taktiež rybolov, pričom sa exportujú hlavne tuniak, sardinky, žraločie mäso a krevety. Produkcia mäsa je určená na domáci trh. Kostarika nie je v poľnohospodárskej produkcii úplne sebestačná, dováža napr. ryžu, fazuľu a kukuricu.

V poslednej dobe sa rozvíja taktiež lesníctvo, ktoré bolo skôr postihnuté odlesňovaním v dôsledku rozširovania banánových plantáží v 90. rokoch. Postupne sú zakladané nové lesné farmy a zvyšuje sa produkcia dreva, ktorá zásobuje miestny trh a čiastočne ide aj na export (vzácne dreviny, nábytok). Sektor služieb sa podieľal 25 % na HDP. V tejto oblasti vynikajú hlavne bankovníctvo poisťovníctvo a turistika. Hlavné odvetvie je vďaka mimoriadnym prírodným podmienkam a programovej vládnej podpore turistika, ktorá je zároveň jedným z najdynamickejších sa rozvíjajúcim rezortom. Jej rozvoj nastal predovšetkým v posledných 10 rokoch, pričom hlavnú pozornosť sa sústredila na rozvoj tzv. ekoturistiky. Turistika zostáva jedným z najväčších zdrojov devíz.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

OSN (vrátane špecializovaných agentúr CEPAL, FAO, UNICEF, UNCTAD, WHO), Svetová obchodná organizácia (WTO), Medzinárodný menový fond (MMF), Svetová banka (WB), Medziamerická rozvojová banka (BID), Organizácia amerických štátov (OAS), Latinskoamerický ekonomický systém (SELA), Asociácia karibských štátov (AEC), Stredoamerická banka ekonomickej integrácie (BCIE), Stredoamerický spoločný trh (MCCA), Stredoamerický integračný systém (SICA), Stredoamerický ekonomický integračný systém (SIECA).

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Daňový systém

Kostarický daňový systém tvorí daň z príjmu, predajná daň (obdoba DPH), prevodná daň a daň z nehnuteľností. Daňový systém bol výrazne reformovaný zákonmi č. 7853 (*Ley de Justicia Tributaria*) a č. 7543 (*Ley de Ajuste Tributario*), obidva z roku 1995. Daňová reforma spočívala v sprísnení kontroly daňových únikov, vrátane trestno-právnej zodpovednosti (do roku 1995 daňový únik nebol kvalifikovaný ako trestný čin). Vláda prezidenta A. Pacheca navrhla prijatie novej štrukturálnej daňovej reformy, ktorej zámerom je znížiť daňové úniky a zaistiť stabilné príjmy do štátnej pokladne. Hlavnou navrhovanou zmenou je zámena predajnej dane za daň z predanej hodnoty - DPH a zavedenie tzv. univerzálneho princípu vo vzťahu k dani z príjmu. Návrh reformy však nebol doposiaľ schválený, parlament ho prejednáva už viac než 2 roky.

Daň z príjmu

Daň z príjmu (*Impuesto de Renta*) podliehajú príjmy všetkých fyzických a právnických osôb v krajine, pokiaľ pochádzajú z domáceho zdroja. Dane nepodliehajú príjmy zo zahraničia. Z daňovej povinnosti sú taktiež vyňaté nasledujúce subjekty: vláda, miestne zastupiteľské orgány, cirkev, družstvá, neziskové organizácie (nadácie, profesné organizácie a komory, odbory atď.). Daňové zaťaženie sa líši podľa výšky mesačného či ročného príjmu, či zisku a pohybuje sa od 0 % do 30 %. Existujú odpočítateľné položky na maloleté deti apod..

Predajná daň

Predajnej dane (*Impuesto de Ventas*) podlieha tovar a služby a je obdobou dane z predanej hodnoty. Do 18.3.1997 činila jej výška 15 %, potom bola znížená na 13 %. Ďalej existuje selektívna konzumná daň (*Impuesto Selectivo de Consumo*) vo výške 8-10 %, ktorá je aplikovaná na väčšinu importovaného tovaru.

Daň z prevodu

Daňou z prevodu vo výške 3 % sú zaťažené prevody nehnuteľností na nového majiteľa.

Daň z nehnuteľnosti

Dane z nehnuteľnosti majú právo vyberať miestne orgány, v ktorých jurisdikciách sa daná nehnuteľnosť nachádza. V súčasnej dobe jej výška činí plošných 0,6 % z oceňovanej hodnoty nehnuteľnosti.

b) Verejné obstarávanie

Verejné obstarávanie sa realizuje priamo prostredníctvom dopytujúcich organizácií. Elektronickou formou prostredníctvom portála Ministerstva financií compr@Red je možný prístup k požiadavkám rôznych centrálnych inštitúcií vlády ako aj decentralizovaných verejných inštitúcií a orgánom samosprávy (<https://www.hacienda.go.cr>). Najviac nakupujúcimi inštitúciami sú zo sektorov zdravotníctva, školstva a infraštruktúry.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Základnou novinkou v legislatíve o investíciách sú zmeny, vyplývajúce z dohody o voľnom obchode s USA. Tieto majú umožniť vstup zahraničných investorov do oblasti telekomunikácií a poisťovníctva. Hlavným investorom v Kostarike sú USA. Najvýznamnejšie investície v poslednom období boli smerované do sektoru turistiky a voľných zón.

Priame zahraničné investície v prvom štvrtroku 2014 dosiahli 483,4 mil. USD, takmer o polovicu menej ako v rovnakom období minulého roka. PZI v roku 2013 dosiahli sumu 2,71 mld. USD a v roku 2012 zaznamenali prílev zahraničného kapitálu v hodnote 2,33 mld. USD. Centrálna banka pre rok 2014 predpokladá PZI v hodnote 2,36 mld. USD. Spoločnosti Suttle, DHL a Rule Financial oznámili realizovať svoj investičný zámer v tomto roku v Kostarike. Vo vzťahu k veľkosti svojej ekonomiky je Nikaragua jedným z najväčších príjemcov priamych zahraničných investícií v Latinskej Amerike.

Ďalšie podrobné informácie o investíciách možno získať v nasledovných inštitúciách:

Banco Central de Costa Rica (Centrálna banka) – <http://www.bccr.fi.cr>

PROCOMER – <http://www.procomer.com>

Ministerio de Comercio Exterior (Ministertvo zahraničného obchodu)–
<http://www.comex.go.cr>

b) Energetická politika krajiny

Produkcija energie v Kostarike je tvorená najmä z vodných zdrojov 76 %, geotermálna energia tvorí 13 %, eolická 4 % a z fosílnych palív sa produkuje 1,5%. Celkový inštalovaný výkon v roku 2014 dosahuje 2 731 MW. Súkromný sektor sa na produkcii EE v Kostarike podieľa 7,56 %.

Tab. č. 1

Podiel energetických nosičov na celkovej spotrebe energií	2013
Zemný plyn	0 %
Ropa	4,8 %
Uhlie	7,0 %
Jadrové zdroje	0 %
Obnoviteľné zdroje energie	88,2 %

Tab. č. 2

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie	2013
Tepelné elektrárne	11,8 %
Jadrové elektrárne	0 %
Obnoviteľné zdroje energie	88,2 %

Tab. č. 3

Podiel dovozu na celkovej spotrebe energií (netto import)	2013
Zemný plyn	0 %
Ropné deriváty	99,46 %
Uhlie	100 %

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Dovozné podmienky

Dovoz jednoznačnej väčšiny tovaru a služieb do Kostariky nepodlieha žiadnym významnejším obmedzeniam. Výnimku tvoria štátny monopol napr. v oblasti importu elektrickej energie, palív, telekomunikačných a poisťovacích služieb. Pre väčšinu dovážaného tovaru nie je potrebné dovoznú licenciu a tovar musí iba spĺňať platné kostarické normy. Na vybrané okruhy tovarov, ako napr. na chemické, farmaceutické a potravinárske produkty a zároveň zbrane sú uplatňované sprísnené dovozné pravidlá. Dovoz tovaru je registrovaný Centrálnou bankou iba k štatistickým účelom.

Dovozné dokumenty

Pre väčšinu tovaru sú vyžadované iba bežné dokumenty (bill of lading, airway bill, komerčná faktúra).

Pre dovoz niektorých poľnohospodárskych a potravinárskych produktov je treba predložiť fytozdravotné či zoosanitárne osvedčenie. V prípade potravín sa vyžaduje označenie názvu produktu a jeho zloženie v španielčine. Dovoz farmaceutických produktov, liekov, kozmetiky, toxických látok, chemikálií, insekticídov, pesticídov a poľnohospodárskych chemikálií podliehajú dovoznému povoleniu, ktoré na základe prevedených laboratórnych skúšok vydáva ministerstvo zdravotníctva na dobu 5 rokov.

Špeciálne predpisy platia pre dovoz ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a zároveň chirurgických a zubných prístrojov a nástrojov, ktoré môže importovať iba dovozca s platnou licenciou.

Pri dovoze zbraní a munície sa vyžaduje povolenie ministerstva bezpečnosti, automatické zbrane môže dovážať iba vláda. Pri dovoze automobilov sa vyžaduje potvrdenie o emisiách.

Všetky potrebné doklady k dovozu je potrebné mať superlegalizované príslušným kostarickým veľvyslanectvom.

Colný systém

Kostarika je členom GATT od roku 1990 a následne zakladajúcim členom WTO. V rámci WTO sa aktívne podieľa na činnosti Skupiny Cairns, ktorá sa zaoberá otázkou znižovania cla poľnohospodárskych produktov.

V kontexte Uruguajského kola GATT pristúpila kostarická vláda ku zrušeniu všetkých dovozných obmedzení a ku znižovaniu colných taríf na maximálnych 52 %. Základom kostarického colného sadzovníka je tzv. Stredoamerický colný systém a spoločný stredoamerický colný sadzovník. Na 94 % všetkých dovozných položiek sú spoločné cla 0 % na suroviny a 15 % na hotové výrobky. Kostarika, rovnako ako ostatné krajiny Strednej Ameriky, má však okruh tovaru, na ktoré aplikuje clá vyššie. Niektoré

poľnohospodárske produkty sú zaťažené clom - napr. hydina 158 % a mliečne výrobky 80 %.

Okrem cla podlieha dovážaný tovar aj ďalším daniam a poplatkom: selektívnej konzumnej dane (5 - 75 %), dane z predaja (13 %, obdoba DPH) a dane podľa zákona č. 6966 (1 %). Selektívna konzumná daň postihuje hlavne dovoz zbraní a munície (75 %), šperkov (50 %), whisky (50 %), pyrotechnické výrobky (50 %), víno a pivo (40 %) atď.. Od cla a poplatkov je oslobodený tovar importovaný vládou alebo miestnymi zastupiteľskými orgánmi.

Výpočet colného a daňového zaťaženia dovážaného tovaru:

- Clo - 0 % - 262 % z hodnoty CIF dovážaného tovaru
- selektívna konzumná daň - 5 % - 75 % z hodnoty CIF + clo
- predajná daň - 13 % z hodnoty CIF + clo + selektívna konzumná daň (výnimkou sú základne potraviny a niektoré základne školné potreby)
- zákon 6966 - 1 % z hodnoty CIF (výnimkou sú lieky a suroviny)

Kontrola vývozu

Platný vývozný režim umožňuje vývoz do akejkoľvek krajiny sveta s výnimkou krajín, na ktoré OSN uvalila obchodné sankcie. Každý export musí byť registrovaný Centrálnou bankou. Pri exporte určitých produktov sú požadované špeciálne povolenia a certifikáty (napr. export zvierat, dreva a okrasných rastlín musí byť povolený ministerstvom poľnohospodárstva). Obmedzený je vývoz niektorých poľnohospodárskych komodít s regulovanými cenami (napr. ryža, fazuľa). Vývozná licencia podlieha aj exportu kovového šrotu, odborové inštitúcie predlžujú kvóty na export kávy, cukru, banánov a textilu. Zákaz vývozu je aplikovaný iba vo výnimočných prípadoch, a to hlavne u vzácných živočíšnych a rastlinných druhoch, archeologických a antropologických predmetov ap. Pre vývoznú operáciu je nutné predložiť nasledujúce dokumenty: doklad o zápise do registru exportérov, colnú deklaráciu vývozu, jednotný stredoamerický colný formulár (pre vývoz do krajín Stredoamerického spoločného trhu), komerčnú faktúru, vývozne povolenie, fytošnitárne a šnitárne certifikáty a doklad o pôvode (pre krajiny určené, ktoré aplikujú Všeobecný systém colných preferencií). V rámci systému colných preferencií pre členské krajiny Iniciatívy karibskej panvy je doklad o pôvode požadovaný aj pre export do USA.

Ochrana domáceho trhu

Domáci trh je chránený iba colnými sadzbami. Importné kvóty, pokiaľ existujú, sú postupne eliminované. V súvislosti s existenciou štátneho monopolu je však regulovaný dovoz elektrickej energie, palív, telekomunikačných a poisťovacích služieb. Výrazne vyššími colnými sadzbami sú chránené hlavne niektoré poľnohospodárske produkty, ako napríklad mliečne výrobky a hydina. Pokiaľ import týchto produktov nepresiahne 3 % národnej spotreby, sú aplikované clá vo výške maximálne 52 %. Vysokým clom je zaťažovaný dovoz automobilov.

Zóny voľného obchodu

Zóny voľného obchodu sú najvýznamnejším vládnyim nástrojom na podporu exportu a zahraničných investícií. Voľné zóny sú spravované kostarickou agentúrou na podporu obchodu PROCOMER, ktorá udeľuje povolenia k podnikaniu vo voľných

zónach, spravuje (predaj i prenájom) pozemky v zónach a koordinuje vzťahy s inými verejnými organizáciami. V septembri 1998 schválil kostarický parlament novelu Zákona o voľných zónach, ktorý je právnym rámcom pre podnikanie v zónach voľného obchodu v Kostarike. Hlavným cieľom reformy bolo zabrániť automatickému prechodu kostarických firiem využívajúcich výhod štátnej podpory exportu (príjemca tzv. CAT - *Certificado de Abono Tributario*), ktorá od roku 1999 prestala existovať, do režimu voľných zón (stanovenie výšky minimálnej investície). Bola taktiež upravená dĺžka doby, po ktorej sú podniky vo voľných zónach oslobodené od daní a diferencované podľa oblastí krajiny. Došlo i k zníženiu podielu výrobkov, ktoré môže firma predať na kostarickom trhu a k úprave právomoci ministerstva zahraničného obchodu.

Prvá zóna voľného obchodu bola zriadená v roku 1981 pod názvom Santa Rosa v Puntarenas a neskôr taktiež voľná zóna Moín v Limóne. V súčasnej dobe v krajine funguje 9 zón voľného obchodu, z ktorých 6 je v rukách súkromných vlastníkov. V režime zón voľného obchodu operuje 219 firiem zamestnávajúcich 31.000 pracovníkov. V roku 2004 pochádzalo viacej než 52 % kostarického exportu z režimu voľných zón. Podľa odvetví má najväčšie zastúpenie elektronika, textilný priemysel, strojníctvo, výroba liekov. Do systému zón voľného obchodu sú zapojené hlavne závody na výrobu mikroprocesorov (69 %), textilu (9 %), zdravotníckeho zariadenia, hodínok a šperkov (3 %), strojov a zariadení (3 %), televíznych prijímačov, rádii a telekomunikačných prístrojov (3 %) a ďalšie (13 %).

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Kostarika bola po dlhé roky najatraktívnejšou krajinou pre zahraničných obchodných partnerov a investorov v rámci regiónu Strednej Ameriky. Toto postavenie získala hlavne vďaka politickej stabilite, pomerne kvalitnej úrovni školstva, zdravotníctva a sociálneho zaistenia, čo vytváralo vhodné podmienky pre úspešný rozvoj demokracie. Kostarika sa stala silným lákadlom zahraničných investorov, viac menej v posledných rokoch začala toto svoje privilegované postavenie postupne strácať.

Významnú rolu v kostarickej ekonomike hrá zahraničný obchod. Vďaka desaťročnej diverzifikačnej exportnej politike kostarickej vlády sa v posledných rokoch podarilo výrazne znížiť závislosť krajiny na exporte tzv. tradičných produktov a zvýšiť podiel iných, predovšetkým priemyslových komodít. Znížila sa tak úzka previazanosť ekonomiky s vývozom banánov a kávy, ktoré viac menej stále hrajú dôležitú rolu v kostarickom exporte. Vzhľadom k nedostatočnej priemyselnej základne je Kostarika závislá na dovoze prevažnej väčšiny spotrebného tovaru.

Najdôležitejšie štátne inštitúcie v oblasti podpory vývozu je PROCOMER (*Promotora del Comercio Exterior de Costa Rica*), ktorého cieľom je prostredníctvom špeciálnych programov v koordinácii s exekútvou a súkromnými podnikmi podporovať vývoz a príliv zahraničných investícií. PROCOMER zároveň poskytuje pomoc a poradenstvo exportérom v administratívnych otázkach.

PROCOMER, Av. 3a. Calle 40, P.O. Box 1278-1007, San Jose, Costa Rica, Tel: (506) 256-7111, Fax: (506) 233-5755, <http://www.procomer.com>

V exporte prevláda vývoz procesorov a radiacích jednotiek (20,1 %), banánov (7,2 %), ananásu (7,1 %), zdravotníckych pomôcok (5,4 %) a lekárske nástrojov a zariadení (4,1 %). V importe je to najmä procesory a radiacie jednotky (8,4 %), minerálne oleje (6,8 %), ľahké oleje (6,5 %), obvody (3,8 %), a mobilné bezdrôtové

zariadenia (2,1 %). Celkový export Kostariky v roku 2013 mierne rástol oproti minulému roku a dosiahol 11,59 mld. USD. Import v roku 2013 dosiahol 18,01 mld. USD čím vzniklo pasívne saldo obchodnej bilancie v sume 6,42 mld. USD.

Export		Import	
<i>Podľa krajín</i>			
USA	31,8%	USA	30,4%
Stredná Amerika	21,4%	EÚ	8,2%
EÚ	13,7%	Mexiko	6,2%
Čína	6,8%	Čína	2,7%
Mexiko	5,5%	Venezuela	1,6%
<i>Podľa tovarov</i>			
Procesory	20,1 %	Procesory	8,4 %
Banány	7,2 %	Minerálne oleje	6,8 %
Ananás	7,1 %	Ľahké oleje	6,5 %
zdravotnícke pomôcky	5,4 %	Obvody	3,8 %
Lekárske nástroje	4,1 %	Mobilné zariadenia	2,1 %

c) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

Kostarika patrí medzi tradičných obchodných partnerov SR napriek limitujúcim faktorom, akými sú geografická vzdialenosť a obojstranná orientácia na iných tradičných obchodných partnerov. Obchodná výmena medzi SR a Kostarikou je vyššia ako s niektorými väčšími krajinami oblasti Latinskej Ameriky.

Do Kostariky SR vyváža najmä cestné vozidlá (63,5 %), Nástroje a prístroje optické, fotografické, meracie a lekárske a ich súčasti a príslušenstvo (11,5 %), Hliník a predmety z hliníka (9,3 %), stroje, prístroje a mechanické zariadenia a ich časti a súčasti (8,0 %) a Hračky, hry a športové potreby a ich časti súčasti a príslušenstvo (6,4 %).

Slovenský import je tvorený hlavne ovocím (45,2 %), elektrickými strojmi a prístrojmi (31,2 %), Prípravkami zo zeleniny, ovocia orechov alebo iných častí rastlín (10,5 %), nástrojmi a prístrojmi, ich súčasťami a príslušenstvom (3,6 %) a drevom a výrobkami z dreva (2,3 %).

Vývoj vzájomného obchodu za posledných 5 rokov

v tis. EUR	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Export	615	2 018	2 590	2 893	2 159	1 169
Import	21 436	9 690	9 273	8 567	7 166	3 215
Obrat	22 051	11 708	11 863	11 460	9 325	4 384
Bilancia	-20 822	-7 672	-6 683	-5 675	-5 007	-2 046

* január – máj 2014

Zdroj: MH SR

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Najväčšie možnosti pre slovenských exportérov sú v komoditách: kotle, strojárské výrobky, knihy, keramické výrobky, elektrické spotrebiče a materiál, farmaceutické výrobky, plasty a výrobky z nich, nástroje a náradie a hračky.

b) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Najefektívnejšou formou distribúcie používanou väčšinou zahraničných firiem je predaj prostredníctvom miestnych obchodných zástupcov, aj keď najmä veľké nadnárodné korporácie realizujú svoje predaje v rámci globalizácie trhov priamo. V rovine predaja prostredníctvom miestneho zástupcu v zásade existujú dve varianty, predaj prostredníctvom dealera špecializovaného na určitú komoditu, alebo využitie dosiaľ nie príliš rozvinuté siete obchodných domov a špecializovaných obchodov.

Vstup na trh by mal byť podložený marketingovou štúdiou, optimálne oslovenie klientely by malo byť realizované predložením ponuky kalkulovanej nie ex works, ale vrátane dopravy a poistenia. Ponuka by mala byť formulovaná v španielčine a sprevádzaná propagačnými materiálmi, vzorkami (ak to umožňuje povaha tovaru), referenciami (kam firma vyváža, s kým spolupracuje atď.) a prezentačnými CD či DVD.

Predpokladom obchodného úspechu je častý osobný kontakt s partnermi, pravidelne obnovovaný a ošetrovaný.

Nutným predpokladom pre úspech slovenských vývozov, najmä veľkých zákaziek a investičných celkov, je zabezpečenie financovania.

c) Praktické informácie pre exportéra a importéra

- **Vízum**

Vízová povinnosť pre občanov SR bola zrušená v turistickom a krátkodobom styku do 90 dní.

- **Časový rozdiel**

(-) 6 hodín

- **Oficiálne sviatky**

1. január - Nový rok, 11. apríl - Juan Santamaría, Zelený štvrtok a Veľký piatok, 1. máj - Deň práce, 25. júl - pripojenie provincie Guanacaste, 2. augusta - Nuestra Señora de Los Angeles, 15. Augusta - Deň matiek, 15. september – deň nezávislosti, 12. November – Kolumbus, 25. December – Vianoce

- **Adresa honorárneho konzulátu SR v Kostarike:**

Konzul: Eugénio Gerardo Araya CHACÓN
Consulado Honorario de la República Eslovaca
400 N 75 Oeste de la casa de O. Arias
Rohrmoser - San José
Costa Rica
Tel.: +506/2296 8787
Fax.: +506/2231 0478
E-mail.: hkslovak@racsa.co.cr

- **Adresa ZÚ SR v Mexiku**

Embajada de la República Eslovaca
Julio Verne 35, Colónia Polanco
Delegación Miguel Hidalgo
C.P. 11560, México, D.F.
Estados Unidos Mexicanos
Tel. : (+52-55) 5280 6669
Fax : (+52-55) 5280 6294
E-mail.: emb.mexico@mzv.sk

- **Zoznam kontaktov a webových stránok významných ekonomických inštitúcií v Guatemale**

Banco Central de Costa Rica (Centrálna banka) – <http://www.bccr.fi.cr>
PROCOMER – <http://www.procomer.com>
Ministerstvo zahraničného obchodu - Ministerio de Comercio Exterior
www.comex.go.cr
Podpora zahraničného obchodu - Promotora de Comercio Exterior
www.procomer.com
Zahraničné investície - Inversión Extranjera (iniciativa privada): www.cinde.org
Komora pre zahraničný obchod - Cámara de Comercio Exterior (importadores, distribuidores & representantes) www.crecex.com
Obchodná komora - Cámara de Comercio: <http://www.camara-comercio.com/>
Priemyselná komora - Cámara de Industrias: www.cicr.co.cr